СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 162. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 13. липня, 1929. VOL. XXXVII. No. 162. Jersey City, N. J., Saturday, July 13, 1929. THREE CENTS.

КРАВЕЦЬКИЙ СТРАЙК НА ЗАКІНЧЕННЮ

ВЖЕ ВИГОТОВЛЕНО НАЧЕРК УГОДИ.

НЮ ЙОРК, 12. липня. — Коли все піде так, як заповідається, то нюйорські кравці, що минувшого тижня вийшли на страйк, уже вернуть на другий тиждень, у вівторок, або в середу, до роботи. Представники підприємців та робітничої юнії виготовили вже на нинішньому засіданню конференції начерк угоди про нові умови праці. Сей начерк має бути предложений ще організації „джаберів", себто великих контракторів, а відтак відділам юнії до потвердження.

Після сеї угоди малося би зорганізувати спільну раду для перестерігання, чи кравецькі шапи відповідають уровеневи, визначеному сею угодою. Юнія малаби право висилати раз на піврік своїх представників до шап, щоби вони переглянули, чи всі робітники належать до юнії та заплатили свої вкладки. Право реорганізації підприємств, яке давало підприємцям можність викидати робітників, має бути обмежене, головно щодо права підприємців поменшувати при тій нагоді робітничу заплату. Коли робітників відправляється під притокою реорганізації шапи, то юнія має право проти сього протестувати.

Зате юнія не напирала на своє домагання 42-годинного тижня, домагання на піднесення робітничої заплати та обезпечення на случай безробіття.

БЛИЗЬКО ДЕСЯТЬ ДНІВ У ВОЗДУСІ.

ЛЕТУНИ ОСТЕРІГАЮТЬ ТОВПИ ПЕРЕД НАМІРОМ ВИСІДАННЯ.

КОЛВЕР СИТІ, Каліфорнія, 11. липня. — Летуни Мендел і Райнгарт, що завзялися побити рекорд довготревалости лету, держалися до сеї хвилі в воздусі 230 годин. За сей час вони перелетіли 18,000 миль, себто моглиб уже були облетіти довкола землю.

Мотори працюють ще дуже добре, й літак набирає у воздусі топлива з других літаків без ніякої перешкоди. Однак летуни вже змучені й думають незадовго сідати на землю. Вони виразно про се повідомляють товпи цікавих, що приглядаються летови з землі; в письмі до товпи кажуть летуни, що вони дуже помучені, та радять цікавим не підбігати до машини, як вона буде осідати на землю.

ВИБУХ ФАБРИКИ ШТУЧНИХ ОГНІВ.

ВИБУХ ВИВАЛИВ ТИСЯЧІ ШИБ У ВІКНАХ.

РИДЖФІЛД, Ню Джерзі, 12. липня. — Вчора під вечір наступив у місцевій фабриці штучних огнів, що належить до підприємства Годсон Файер Воркс Ко., страшний вибух, котрий знищив фабрику та вивалив тисячі вікон у домах, положених на тім самім хребті, на котрім стоїть фабрика.

Ранений був тільки один, і се був 9-літний хлопчина, що бавився коло свого дому яких 100 кроків від фабрики. Скло шибки дому покалічило його так тяжко, що його треба було забрати до шпиталя. У фабриці шкода виносить коло 55,000 долярів. Причина вибуху невідома.

ОПІЗНЕНА ЖЕРТВА СВЯТА „ЧЕТВЕРТОГО ЛИПНЯ".

ХЛОПЕЦЬ ПОМЕР ВІД ЗАТРОЄННЯ ШТУЧНИМ ОГНЕМ.

ПЕРТ АМБОЙ, Ню Джерзі, 12. липня. — У місцевому міському шпиталі помер учора наслідком святковання „четвертого липня" 14-літний Чеслав Маєвський.

Тиждень тому хлопець забавлявся фаєрверками, хоч міський уряд заборонив був їх продажу. Підпалюючи один огонь, хлопчина обпалив собі палець і дістав затроєння крови.

ПОЧИНАЄТЬСЯ РУХ ЗА НИЗЬКОЮ ТАРИФОЮ.

СЕНАТОРИ ЗАПОВІДАЮТЬ РЕВІЗІЮ ТАРИФИ.

ВАШИНГТОН, 12. липня. — Сенатор Рід з Пенсилвенії, один з поважніших членів фінансового комітету, та сенатор Вотсон з Індіани, провідник републиканців у сенаті, відбули з президентом Гувером довшу конференцію в справі тарифи на заграничні товари. Після конференції заявили сенатори газетярам, що уряд думає змінити дещо проект тарифи та обнизити мито на різні товари.

Послідними часами до сенату наспіли домагання за обниженням тарифи. Між иншими низької тарифи добиваються фабриканти автомобілів, котрі бояться, що на високу тарифу в Америці відповідять високою тарифою в Европі. Тоді американські фабриканти втратили би великі зиски зі заграничної торговлі. Після обчислень уряду, на кождих 10 автомобілів, уживаних у світі, 9 походить з американських фабрик.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

6 ЛЮДЕЙ ЗГОРІЛО.

КОРНИГ, Ню Йорк, 12. липня. — Які три милі відсіля зударилися зі собою поспішний поїзд залізниці Ірі, їдучий з Клівленду до Ню Йорку, та їдучий на захід тяговий поїзд.

Серед горіючих возів згоріло 5 робітників та один пасажир, що їхав тяговим поїздом „зайцем".

СМЕРТЬ РОБІТНИКА.

ВАШИНГТОН, Ню Джерзі, 12. липня. — У каменоломі підприємства Едисон Портленд Семент Ко. в Оксфорді, Ню Джерзі, обвалилася з висоти 30 стіп скала та впала на працюючих під нею робітників. Юрко Рудий загинув під скалою на місці, а пятьох инших вийшло з меншими або більшими ранами. Рудий працював при ломанню каміння сім літ. Осиротив жінку й 8 дітей.

СТАНОВИЩЕ ПАПСТВА В АМЕРИЦІ НЕЗМІННЕ.

Товариство Заграничної Політики у Вашингтоні видало заяву у приводу італійсько-папської угоди про привернення в життя папської держави. Товариство говорить, що ся угода в нічому не зміняє становища Злучених Держав до папства. Для Америки папа римський на далі лишається тільки головою церкви.

ЖЕРТВИ МЕКСИКАНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ.

Генерал Кандідо Агуляр, що був міністром заграничних справ у кабінеті Каранси, видав обчислення жертв мексиканської революції. Після сього обчислення виходить, що за послідних 19 літ загинуло в Мексику через революційні неспокої 200,000 осіб. Через революцію Мексико завинило поза границями краю 1 міліярд 150 міліонів долярів.

РАДЯНСЬКИЙ ЛІТАК.

Найновіший радянський літак „Крила Совітів" вилетів з Москви до Берліна. Цей літак має облетіти майже всю Европу по такій маршруті: Москва—Берлін. Фрідріхсгафен—Париж—Рим—Відень—Мюнхен—Берлін—Варшава і Москва. Летуном на ньому є відомий російський летун Гомоф, а механіком Русаноф. З Москви до Берліна цим літаком їдуть 8 пасажирів.

ШВАЙЦАРЦІ-АМЕРИКАНЦІ.

Швайцарська преса тепер занята вишукуванням Швайцарців, що стали визначними Американцями. На першому місці вона ставить президента Гувера, якого предки еміґрували з бернського кантону до Америки. Крім того вона знаходить десятки визначніших діячів Америки в політиці, науці, армії й фльоті, яких предки також вийшли зі Швайцарії.

ЯК СЕЛО БОРОНИТЬСЯ.

Московські часописи описують таку подію: Мешканці села Сельби зібралися раз на віче і на ньому ухвалили, що, кождий, хто буде прихильником комуни, дістане в уряді 26 буків. Ухвалу негайно переведено в діло. Кільканадцятьом червоним всунули так, як було сказано. Кслиж оден з них доніс до окркому в місті — селяне зібралися знову і рішили доносчика спалити живцем. Так і зроблено при участи цілої громади. В кілька днів пізніще приїхала комісія, щоби дослідити цілий факт, а селяне тоді комісії сказали таке: „Винуватих не маєте шукати, бо їх ціла громада осудила. І на будуче буде то само робити". Очевидно — комісії осталося тільки виїхати, бож цілу громаду засудити чи карати годі.

ДИТИНА-ДИВОГЛЯД.

Жидівка Хая Радзік з міста Кутна у Польщі вродила минулого місяця дивну дитину. В дитини той є лише без сліду носа, вух, очий і уст, а посередині нього має вона тільки округлий отвір. Крім цього „дитина" не має ні рук ні ніг і виглядає, як кусок живого мяса, обтягнений шкірою. Найцікавіще, що як лікар з Кутна давав Радзіковій за того дивогляда 500 зол., та хотів його забрати для наукових дослідів — то вона рішуче відмовила, кажучи: „Я хоч бідна, але своєї дитини за ніякі скарби в світі не дам".

СУМНИЙ ФАКТ.

В звязку з традиційним чотирорічним Джемборі (Jamboree), то є злетом усіх скавтів світа, що припадає на цей рік, довідуємося, що на запит української еміґрації, чи українські пластуни моглиб узяти участь в Джемборі, питається член всесвітнього трибуналу, що це за нація Україниці. Бо він про таку не чув. Про Латвію знає.

З того видно, що наша пропаґанда за кордоном є лихо поставлена.

НЕ БУДЕ БІЛЬШЕ СЛІПИХ.

Віденський лікар Гартльґрубер довшими досвідами прийшов до переконання, що людина бачить не очима, але мозком. Око лише помагає мозкови дивитись і як ослабне, то людина також сліпне, хоч очи має ніби на вид здорові. Гартльґрубер влевнене, що незадовго вдасться зробити такий прилад, що цілковито заступить око. Тоді, каже він, не буде вже сліпих людей — всі прозріють. Щось то дуже виглядає на фантазію, але все можливе.

ЯК ВИГЛЯДАЄ РЕВІЗІЯ РОЗПОДІЛУ ЗЕМЛІ.

Національ-цараністи, убиваючись о владу, обіцяли зревідувати несправедливий розподіл землі аґрарної реформи, що то її перевела олігархічна ліберальна влада. А як переходиться цю ревізію цараністичним урядом, свідчать дописи до часописів з подинокимх місцевостей. Так прим. у Мамормиці ревізія тревала від 6—11 мая, а вислід її такий, що відібрано землю від бідних вдовиць, а натомісць приділено директорови школи, перчинторови або людям, які і без того мали досить землі. Таксамо залишено землю зайдам-Румунам, що то їх спровадили до села й наділили землею ліберали. Такесаме сталося в Мамаївцях і в инших селах. Виходить отже, що заповіджена ревізія приносить ще більше шкоди ніж користи.

ЧИ БУДЕ УКРАЇНСЬКА ШКОЛА?

Під таким заголовком пише черновецький „Час": „Знову проминув один рік без науки української мови в народних школах. Український нарід остався знова з обіцянками, цим разом нац-цараністичної партії. Справу протягали обіцянками до вакацій, та тепер дальше нема куди". — Цілком слушно „Час" бачить, що нац-цараністи обдурили український нарід, бо справа завведення української мови — це не тільки питання міністерського розпорядку, але також справа українських підручників, українських учителів і т. д. А тимчасом ось що робить румунська влада з учителями Українцями. Цараністичний інспектор Цігара, що веде інспекцію в повітах сторожинецькім, вашківецькім і вижницькім, вимагає від дітвори першої народньої кляси, щоби вона знала румунську мову. А що, ясна річ, діти цього знати не можуть, інспектор робить на вчителів рапорти до міністерства, які, як виказала практика, мають такі наслідки, що такого українського вчителя або переносять або пенсіонують. Це робить румунська влада пляново, щоби в даний момент могла покликатися на це, що, мовляв, не можна дати українські школи, бо нема відповідних сил українських учителів.

ПАНОВЕ ЧУЖИНЦІ У ЛЬВОВІ.

Від часу до часу заїзджають до Львова на відвідини й оглядини ріжні чужинці, як політики, вчені і журналісти. Свіжо були у Львові журналісти з Данії. І як завсіди, так і тепер були чужинці цілковито в обіймах польських представників і за приняттями, підхлібними тоастами та іншими наперед придуманими розривками не богато, здається, Львова побачили. А коли й побачили, то хіба тільки Львів збоку врочистого і польського. Більше їм ані не показано, ані не дано їм нагоди нічого більше побачити, почути, поінформуватися. А шкода! Шкода і для чужинців і для — Українців. Бо чужинці винесуть про Львів далеко не повні, а зрештою й баламутні відомости, а Українці не зроблять нічого для пропаґанди української справи. Добре булоб, щоб Українці Львова в кождім випадку нобуту чужинців у Львові в якийнебудь спосіб поінформували їх також про річи і справи, про які зовсім не почують чужинці від Поляків. В той спосіб заощадилосьб чужинцям також трохи польської патьомкінщини.

ЖАНДАРМИ ОБОВЯЗАНІ ІНФОРМУВАТИ ЖУРНАЛІСТІВ.

Кишенівські журналісти звернулися до міністерства внутрішних справ із скаргою, бо жандармерія відказала їм уділити інформації. Міністерство повідомило всі підчинені йому уряди, що вони обовязані інформувати пресу.

РЕВІЗІЇ В УКРАЇНСЬКИХ УСТАНОВАХ.

У Львові перевела поліція ревізії в будинку при вул. Задвужанський ч. 10. де містяться українські установи „Робітничий Театр", „Т-во зьвокакотваних урядовців", „Рідний Дім", „Наша культура" й інші. У присутних там тоді осіб зроблено особистий трус, а також забрано спис членів-Українців з городецької дільниці. Польські газети в своїй скаженій ненависти до львівських Українців накидуються навіть на те, що українські товариства посміли мати у себе списи львівських Українців. Навіть того їм жаль!

СТАН ОБЛОГИ НА БУКОВИНІ.

„Борець", орган „Визволення", приносить відомість, що румунська теперішня націонал-цараністична влада видала розпорядок, на підставі якого мешканці північної Буковини не сміють сходитися понад 5 осіб разом, не сміють робити весілля, хрестин, забав і инших сходин без дозволу префекта або претора, не сміють давати представлень, не сміють приймати чужого чоловіка на ніч і т. д. Цей порядок проголосили вже громадські гайдуки по українських селах.

Є це ні більше, ні менше як поновне заведення стану облоги, що впрочім твердять і самі жандарми, які пильнують переведення розпорядження в життя. Отже виходить, що цараністи лиш про око зеслися стану облоги, щоби по якімсь часі завести його в інші форми.

КИТАЙ ЗАХОПИВ РОСІЙСЬКУ СХІДНЬО-КИТАЙСЬКУ ЗАЛІЗНИЦЮ

УРЯДОВЦЯМИ НА ЗАЛІЗНИЦЮ ПРИЗНАЧАЮТЬСЯ КИТАЙЦІ, АБО РОСІЙСЬКІ БІЛОГВАРДЕЙЦІ, ЩО СТАЛИ КИТАЙСЬКИМИ ПІДДАНЦЯМИ. ВСІ РОСІЙСЬКІ УРЯДОВЦІ ВИСИЛАЮТЬСЯ НЕГАЙНО ЗА МЕЖІ КИТАЮ. ВЕЛИКЕ НАПРУЖЕННЯ ВІДНОСИН.

ХАРБІН (Китай), 12. липня. — Китайці захопили остаточно в свої руки російську Східньо-Китайську залізницю. На місце російського управителя призначено Китайця, що був дотепер помічником управителя. Всі инші залізничі й телеграфічні урядники замінені Китайцями, або російськими білогвардейцями, що приняли китайське підданство.

Харбінський губернатор видав пашпорти російським урядовцям через консуля в Харбіні з вимогою за 12 годин виїхати за межі Китаю. Всі російські установи в контори російської торговельної фльоти на території Манджурії замкнені. Серед населення Харбіна та при залізничій смузі Східньо-Китайської залізниці запанувала паніка. Майже всі крамниці та підприємства замкнені, бо власники їх чекають дальших подій.

Місцями дійшло до завзятої бійки між російською та китайською міліцією. Російські війська, що знаходилися на охороні Східньо-Китайської залізниці, змобілізовані. Всі вважають теперішню кризу за найсерйознішу, яка була на Далекому Сході останніми роками. Тепер ще годі передбачити, як далі будуть розвиватися взаємовідносини між большевиками та Китаєм.

Поступовання манджурської китайської влади ґрунтується на інструкціях центрального китайського уряду. Китайці захопили в свої руки всю залізницю простором більше тисячі миль, що була збудована Росією до Владивостока.

МОСКВА (СССР), 12. липня. — Большевики заявляють, що їм ще нічого не відомо офіційно про поступовання Китайців у Манджурії, а тому й не висловлюють свого відношення до подій.

ЩЕ РАЗ ТРОЦЬКИЙ.

ОСТАТОЧНО ВИЯСНИЛОСЯ, ЩО ВІН НЕ БУДЕ ВПУЩЕНИЙ ДО АНГЛІЇ. АГЛІЙСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ПОЧНЕ ПЕРЕГОВОРИ З БОЛЬШЕВИКАМИ ПРО ВИЗНАННЯ.

ЛОНДОН (Англія), 12. липня. — На запит члена парляменту Веджвуда міністер внутрішніх справ заявив, що Троцький не буде впущений до Англії. Нічого не помагають і чутки, що нібито Троцький в дійсности знаходиться в гарних відносинах зі Сталіном і працює за кордоном у його користь.

Мабуть на слідуючому тижні англійське правительство звернеться до радянського уряду з офіційною нотою в справі розпочаття переговорів про відношення дипльоматичного звязку між Англією та Радянщиною.

ЗНОВУ ПИТАННЯ МЕНШИН.

ПІДНЕСУТЬ ЙОГО АНГЛІЙСЬКІ ПРЕДСТАВНИКИ В ЛІЗІ НАЦІЙ.

ЛОНДОН (Англія), 12. липня. — Тут стало відомо, що англійське правительство думає знову піднести питання національних меншин в Раді Ліґи Націй. В англійських правительственних колах вважають рішення в справі меншин, яке запало у Мадриді, не остаточним.

Англія буде домагатися вирішення питання меншин відповідно предложенню правительства Партії Праці в 1924 році, коли вона прийшло перший раз до влади. Те предложення відповідає предложенню канадійського сенатора Дандюранда, який домагається, щоби скарґи меншин розглядала не лише спеціяльна комісія з трох, але вся Рада Ліґи Націй.

ВАТИКАН, А ФАШИСТИ.

ВАТИКАН КАЖЕ, ЩО МОЛОДЬ МУСИТЬ ВИХОВУВАТИ ЦЕРКВА, А НЕ ДЕРЖАВА.

ВАТИКАН (Папська Держава), 12. липня. — Одинокий денник, що виходить на території Ватикану, „Осерваторе Романо", нападає на фашистів за те, що вони стоять на тому, що молодь повинна виховувати держава. Папська газета говорить, що виховувати молодь це діло церкви, а не держави, хоч молодь може належати й до фашистівських організацій.

Газета особливо критикує позицію фашистів у провінції Палермо, які заявляють, що молодь не може належати одночасно до фашистівської та католицької організацій.

ЗАСУД ФАЛЬШІВНИКІВ ДОКУМЕНТІВ.

ОРЛОВ І ПАВЛОВСЬКИЙ ЗАСУДЖЕНІ НА 4 МІСЯЦІ КОЖДИЙ ДО ВЯЗНИЦІ. СУД ПРИЗНАВ, ЩО ВОНИ ПІДРОБИЛИ ЛИСТА ПРО СЕНАТОРА БОРУ.

БЕРЛІН (Німеччина), 12. липня. — Нарешті закінчився голосний процес про міжнародних фальшівників ріжних документів. Суд присудив до вязниці Орлова та Павловського кожного на 4 місяці. Тому, що присуд покривається часом сидження їх до засуду, поліція домагається негайного видалення їх за межі Німеччини, як небажаних і шкідливих чужинців.

Разом з тим суд признав, що вони підробили лист про підкуп большевиками сенатора Бори.

ПРИЛЕТІЛИ ДО ГРЕНЛЯНДІЇ.

ІВІҐТУТ (Гренляндія), 12. липня. — Сюди прилетіли шведські летуни на літаку „Сверіґ". Вони в дорозі з Ісляндії до Гренляндії перебороли страшну бурю. Літак і його залога знаходяться в доброму стані й сподіваються не гаючись вилетіти до Лябрадора, прямуючи до Злучених Держав.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

БУРЯ В СКЛЯНЦІ ВОДИ.

З Букарешту знова линуть вісти про перевороти. Правда, переворот не доспів, заговір відкрито на час, заговірників запроторено в тюрму. Але таксамо легко, як його відкрито, могли його не відкрити. Тоді ті, що тепер відкривали й в тюрму саджали, пішлиби в тюрму, а ті, що тепер у тюрмі, булиби правителями. Правилиби в імя нового короля. Дотеперішні правителі правлять в імени 6-літкого дітвака. Нові правилиби в імени 30-літного дітвака, що по Франції процindрює гроші й добру славу рідного краю. Цікавий се буввби случай, якби батько скидав з престола свого сина та обнимав правління, „безправно забране".

Та до сього не дійшло. Але дійти ще може. Монархія має в собі ті можливости. Нібито вона має давати краеви мир і остоюй постійний уряд, а дає несупокій і заколот, і уряд завтра непевний. Нинішний уряд Румунії по всьому світу запевняє, що він не стоїть, що всі вороги в тюрмі, але се само переконуванне викликує недовіря до нього. Люди похитують головами: „Говоріть собі. Гарний уряд: нині є, а завтра прийшов якийсь ґенерал і скинув".

Таке в Румунії. Смішна вона, смішна ся гризня за циганське царство. Здавалосяби, нема нічого смішнішого. А чейже є. І цю комедію вструґали не хто инший, як тільки наські монархісти. Пригадати треба, бо се вже забулося, що свого часу повноправним правителем України, тоді під московською окупацією, признано Скоропадського. Нащадка відомого українського хруня, царського ґенерала, приклонника „єдікої й неделімої". Признали його люди, розложені лихоліттєм українського народа. Люди, що не признавали ніякої влади над собою, забагли залізної руки „монарха". Признали, писали лайливі статті на непризнаючих „монарха". Лизалися „монархови".

Та ще не прогомоніло признанне монархом „гетьмана" Скоропадського, а вже один з поборників „единоправної влади", що в календар статтю ввалив за Скоропадським, заявився за гетьмануванням Дорошенка. Кандидатура не повелася, бо Дорошенко корони не принимав. Вилинув відтак монарх Остряниця. Просто з фельдфеблів у монархи. Але в нас на Україні фельдфеблів є богато, нікому тим не заімпонуєш. Тепер висунено ще одного „монарха": пригадали Василя Габсбурга, званого Вишиваним. Лишилося було при монархізмі пять осіб, тепер і ті розкололися. Та коби то ще по половині. А то не рівно. Почалася боротьба. Нерівна боротьба між прихильниками „монархів" України. Не всім се видно, але кому видно, то видно. Як у склянці вода закипить, то світ від сього не завалиться, але склянці се велика подія.

Василь Бобрів.

СИЛА ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ

(Докінчення).

СССР має можливість що року покликати до війська 850,000—900,000, а кличе лише 250—270 тисяч, лишаючи без науки майже 600 тисяч. Військовий комісаріят розуміє вагу й значіння досвідченої резерви і, щоби запобігти майбутній катастрофі, утворив 4,500 інструкторських шкіл, які мали би за 1—2 місяці перепустити через себе решту непризваних і доповнити недостаючу скількість резервістів. Але школи ці не скрізь і не в тім числі існують, як того хотіли би большевики. Та навіть коли допустити, що такі школи є, то очевидно вони не виконують того завдання, яке на них покладають, коли сама большевицька преса признається, й то дуже часто, що в дійсности тільки половина молоді одержує науку по таких школах, і коли навчання не поліпшиться, а поліпшитися воно за такий короткий час не може, неминуче прийде до катастрофального накопичування контінґенту військово зобовязаних, які не дістали жадної військової підготовки.

Тай що може дати коротке перебування в такій інструкторській школі?

Жовнір з передвоєнних часів, перебувши при війську три роки, в ідеольоґічному відношенню цілком зформований, вертаючи додому, дуже хутко забував більшу половину того, чого навчився. Чогож можна ждати від жовніра, що побув на інструкторських курсах 2—3 місяці, жовніра, який ідеольоґічно ворожий большевикам, котрий відбуває військову науку як тяжку панщину? Селянство, а подекуди й робітництво, особливо з України, продовжує глуху боротьбу з червоними, вичікуючи лише моменту, подібного до революції 1917 року. Навіть активні частини проявляють нахил до ворохобні і непослушенства.

Висновок напрошується сам собою: настрій в армії ненадійний і думати про якусь мобілізацію червона влада попросту боїться, бо далаби зброю в руки тих, які давно гострять зуби.

Ще в 1925 році червоне командування приступило до реорганізації цілої системи будови червоної армії. Система ця полягає в організації добре узброєної військової сили, яка має боронити інтереси комуністів, і то не всіх, а лише тих, що коло влади. Необхідність цього диктує їм нездомність селянина на розчарованнє робітника. Крім того, боячись допустити нетрудовий елемент до армії, большевики тим самим збільшили кадри своїх внутрішніх ворогів.

Після даних загально-союзного перепису, червона армія нараховувала в своїх лавах 77 відсотків селян, 15 відсотків робітників та 8 відсотків „прочих". 75—80 відсотків то є якраз та цифра, яка відповідає числу населення, занятого хліборобством.

Отже основна маса червоної армії це селяне, а доказувати те, що селяне ворожі червоним, значило би пертися у відкриті двері. Лише особливими засобами червоним владикам удається тримати цю „Червону армію" в сякому-такому послусі. Для того зформовано спеціяльні війська ҐПУ, ЧОНА, та инчі, які сліпо підуть, куди накаже Сталін. Всякий прояв невдоволення тягне за собою тяжку кару, і дисциплінарні батальони царського уряду є іграшкою в порівнанню з карами червоних. Це оден бік тримання армії в тисках, другий полягає в командному складі.

Коли давно московському цареві Микоклі І. говорили про небезпеку революції, то славний деспот відповів: „Я маю 50,000 офіцирів, які не допустять до ніякого бунту!"

Цар дуже добре розумів, що сила й витревалість і вірність залежать від командантів. А кінець 1917 року показав, що завдяки командному складові московська армія перестала існувати. Революція розіла слабу звязь між командним складом, який не міг бути споєним, з огляду на ріжницю між верствами, з яких вийшли старшини військового часу.

Мозок і нерви, от чим є командний склад армії. І червоні це знали, і починаючи з 1925 року зачали форсовну „пролетарізацію" командного складу. Вони розуміли, що червоні командири повинні бути одних поглядів і одного бажання, послушні одній волі. В збірнику, виданому Лігою Націй, подано такі відомости про піші війська Червоної Армії. В 1921 році командний склад був такий: 20% комуністів, а 80% безпартійних, т. т. 80% бувших царських старшин, які не могли бути надійним опором комуністичної влади. Але вже в 1927 році комуністів командантів в червоній армії є 48,1%, комсомольців 4,8% і лише 47,1% безпартійних.

В число безпартійних вже входить лише 4,418 бувших офіцирів, що становлять менше 10%. З цієї статистики видко, що в команданти проводили робітників і селян, а пізнійше робітника воліли скорше ніж селянина.

Тут ми підходимо до цікавого явища. Робітники в СССР вороги України, за винятком одиниць, а значить в складі червоної армії дуже мало є Українців, що нам не може всміхатися, бо майбутня українська армія потрібуватиме командантів. Крім того команданти-робітники будуть все проти України. Як ілюстрацію наведу такий приклад:

„В українських полках націоналісти в останній час ведуть інтензивну аґітацію за самостійність. Вся ця робота сепаратистів не зустрічає відсічи з боку партійних організацій, а иноді навіть користається їх опікою. мотивуючи стремлінням звільнитися від „угара русскаво шовінізма".

Коли Українці в червоній армії заговорили про московський шовінізм. то очевидячки робітники-командири далися їм у знаки.

Але, вертаючись до сучасної міці червоної армії, треба зазначити, що хоч „пролетарізація" й поступає, то якість командного складу паде. Вже японська війна показала, що малограмотні старшини не надаються до війни.

Наука річ серіозна і одною „храбростю" та скількістю гарматного мяса не можна воювати. Прийшла черга на відкинення відомого анекдоту про офіцира і студента, офіцир мусів бути освіченим. Щож роблять большевики? У час шаленого розвитку військової техніки, цілковитої зміни тактики і стратеґії червоні вертаються до часів японської війни. Звичайно, армія з таким командним складом не витримає не тільки наступу шести малих держав, згаданих вище; вона бігтиме перед польськими роґатуфками, які славляться хоробрістю лише на словах.

Отже не дивно, що червона Москва так репетує про мир. Вона розуміє, що червона армія добра лише для хатнього вжитку на непокірних, а незоружених хахлов або бунтівничих Грузинів.

Що найбільше, вона може служити солом'яним дядьком на просовім полі, яке називається Лігою Націй.

Париж, 24. VI. 29.

ЗНУЩАННЯ НАД ЖОВНІРАМИ.

Побої і знущання над жовнірами в румунській армії дійшли до цього степеня, що посол Рознован був змушений поставити в цій справі запит до міністерства війни. В цім запиті навів кілька примірів варварського знущання. І так, у черновецькому полку жовніра Михайла Михайлюка побито до такого степеня, що внедовзі комісія мусіла відпустити його як каліку до дому. Про Миколая Кордубана, який нарокував до війська 20. марта, вже по 8 днях довідався батько, що його син помер від побоїв. Жовнірів бють за те, що не вміють румунської мови, жовнірам заборонено писати до дому рідною мовою. У варстатах працюють вояки безперервно від 5 рано до 11 год. вночи. Тому й не диво, що жовніри втікають масово з війська або попевняють самогубство.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ І ФОТОГРАФІЙ ЧЛЕНІВ І ВІДДІЛІВ ДО КАЛЕНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА РІК 1930.

Календар У. Н. Союза, який розходиться у многих тисячах примірників, є найліпшим середником до оголошувань поміж американськими Українцями. Хто має який бізнес, а залежить йому на тім, аби про нього знало як найбільше людий, повинен дати своє оголошення до календаря У. Н. Союза. Ціни є вельми приступні, зваживши, що наклад буде виносити 20,000 примірників. Ціла сторона 34 кв. цалів, коштує $30.00; половина $15.00; чверть $10.00; осьма часть $5.00; перша і послідна сторона в части оголошень по $35.00. Хто хотівби в своїм оголошенню помістити також і фотографію чи то свою чи свого бизнесу, мусить прислати з неї готову до друку клішу; коли ні, то поносить кошт виготовлення такої кліші з фотографії, то значить, що його оголошенне буде о стільки дорозше коштувати, скільки виносить кошт виготовлення з фотографії друкарської кліші.

Текст оголошень мусить находитись в редакції по день 30. серпня б. р. Гроші за оголошення належить посилати рівночасно. Оголошення на кредит безусловно не будуть друкуватися.

ФОТОҐРАФІЇ БРАТСТВ І ТОВАРИСТВ. Відділи У. Н. Союза, а також кружки співацькі і театральні, школи, банди, які є при відділах У. Н. Союза (коли який кружок ,співацке товариство і т. п. не есть при відділі У. Н. Союза, таких після ухвали не будеться поміщувати у календари), хотілиб, аби їх фотографії були поміщені в календари на 1930 рік, зволять їх прислати на адресу „Свободи" найдальше по день 30. серпня б. р. Рівночасно проситься прислати з фотографією чек або моні-ордер, виписаний на імя „Свободи" на суму $10.00. Сі гроші ужиється на покриття коштів виготовлення з фотографії друкарської кліші. Місце в календари безплатно.

Всі фотографії мусять бути добре опаковані.

Всі письма належить адресувати:

„SVOBODA"

81-83 GRAND ST., або P. O. BOX 346,

JERSEY CITY, N. J.

В. Кедровський.

1919 РІК

(17)

Оставалося одне, якнайскорше вибратися з Фастова, до якого вже машрували німецькі війська, а також у самому Фастові було яких соток кілька німецької залоги, що вже ділковито приготовилася до бою та почала занимати позиції для скорострілів навколо Фастова. Треба було вибиратися з Фастова так, щоби Німці не здогадалися, що ми звідси виїздимо. Тому, не звиваючи навіть телефонічних проводів, що лучили ваґони штабу й Директорії зі стаційним будинком, наш потяг несподівано для Німців і для всіх, хто не був секретно попереджений, виїхав з Фастова у напрямі на Винницю. При тій оказії ми загубили у Фастові д-ра Назарука та члена Директорії Швеця, що, переляканї ледве на ходу догнали потяг Директорії й штабу, який зупинився на маленькій стації „Бровки", котра стояла серед поля.

Вже з цієї стації перевезли мене в окремім ваґоні спеціяльним паротягом до Винниці. Тут десь дістали таку „карету скорої помочі", що вже з десять років нікуди не їздила й колеса її порозсихалися. В ній перевезли мене до приватної лікарні. Більшу частину подорожі з „Бровків" до лікарні я вже був непритомним і мене до притомности приводив час-від-часу фельдшер з винницької лікарні, що приїхав по мене. Найбільше опікувався мною старшина Гаврильчик, якому я на все своє життя почуваюся зобовязаним відвдячитись за врятування мене від смерти. Лише завдяки його енерґійним заходам та старанням мене врятовано.

*
* *

Майже два тижні лікарі не мали надії, що я буду жити, бо процес в легенях надзвичайно поширився. Нераз здавалося, що я вже остаточно конаю, але вприскування сильних доз камфори під шкіру знову привертало мене до життя. До свідомости я прийшов десь на 15-тий день перебування в лікарні. Тоді лише побачив, що на таблиці над ліжком написано, що я звуся „Петров", а „Род занятій, ізвощік". Джура, що увесь час вартував біля мене, пояснив, що це мені зі штабу, або Гаврильчик, дали якийсь старий російський пашпорт, виданий на імя візника Петрова. Зроблено це длятого, що колиб наше повстання невдалося, то може це врятувалоб мене від помсти гетьманців та добровольців.

Тоді-ж я довідався, що Директорія міститься у Винниці, де був перед її переїздом сюди досить завзятий бій між військами Директорії та гетьманцями, доровольцями й Німцями. В наслідок того бою Москалі були вщент розбиті, а Німці обеззброєні й теж добре побиті.

О так, самі Німці, не дотримуючись невтралітету, напитали собі лиха. Згодом між нашими та німецькими військами відбулися бої майже на всіх просторах України й скрізь Німці зазнали страшної поразки. Коли наші повстанці обеззброювали й били по лицях гордих німецьких офіцирів, то в цьому вина була тих, що легковажили силу українського народнього руху й спонукали німецькі війська виступити проти українських національних змагань. Замісць спокійної евакуації Німці самі напитали собі неприємностей і коли спочатку вони відходили привильними військовими частинами та ешалонами, то вже під кінець йшли пограбованими, побитими й здезорґанізованими натовпами.

Це відходили рештки колись могутньої німецької армії.

У КИЇВІ.

Тяжка ситуація на Україні. — Народження „отаманщини". — Знову ковенковщина. — Праця в Головному Штабі. — Григоріївщина. — Зеленівщина. — Січові Стрільці у Київі. — Трудовий конґрес. — Похорон С. С. — Т. Старух. — Треба їхати за кордон. — Візита у ґенер. Грекова. — Треба відходити до Галичини. — Страшна стратеґічна помилка.

Десь на другий чи третий день, коли я прийшов трохи до свідомости, мені принесли радісну вістку, що Київ уже в руках повстанців і Директорія виїхала з Винниці до столиці України. Я був цьому дуже радий, але ще прикований до ліжка не міг взяти участи у радісній події свята перемоги українського націоналізму над московською реакцією.

Лише по Різдві лікарі з великою неохотою дозволили мені переїхати до Київа. Я вже навчився ходити й здавалося мені, що сили мої вже вернулися до мене. Але коли вийшов на двір, щоби сісти в авто, то поточився й трохи не впав, чуючи, як коліна підгинаються від безсилля. Джура й значковий мене підтримали й помогли всісти в авто, бо я не мав сили піднестися навіть на підніжку його.

До Київа приїхав у спеціяльному ваґоні, що вже не був зовсім схожим на ті ваґони, в яких всі ми містилися в початках нашого повстання. У Київі я оселився в готелю „Ермітаж", де й раніше мешкав, як член Військового Ґенерального Комітету. Хотілося знову взятися до праці, бо її було дуже багато.

Большевики вже наступали на Україну з Харківщини своїм реґулярним військом. В Одесі були антантські війська, а в Миколаїві було скупчено 18 тисяч німецького війська, що не пускало туди наших повстанців під командою Григоріїва. В самому Київі та в инших місцях України треба було скорше заводити цивільну й військову владу. Треба було формувати військові части і т. д. Роботи надзвичайне багато, але інтелектуальних сил для неї дуже мало. Хвиля анархії вже почала давати себе знати майже скрізь по Україні, а під самим Києвом починалися непорозуміння з Дніпровською дивізією й будучий отаман Зелений вже снував свої мрії про „отаманування". Таксамо й Запорожський корпус під командою Балбачана все більше іґнорував накази Директорії й переводив свою політику та військові операції на власну руку. На півдні вже почав грозити Григоріїв, що також не буде підлягати Директорії, коли вона не накаже йому негайно рушити на Одесу, щоби там „вирізати Французів та добровольців".

По Україні переводилися вибори до Трудового Конґресу, а тому точилася внутрішня політична боротьба, що також не сприяла консолідації політичних українських сил. Колиб ще не наступ большевиків та не провокація французького консуля Ено в Одесі, де крім Французів збиралися недобитки добровольців та гетьманців, то можливо Директорія справилась би з внутрішніми непорозуміннями й ріжними „отаманськими" вибриками.

*
* *

Як тільки довідалися мої бувші близші помічники й приятелі, що я вже в Київі, вони скоро зібралися у мене в готелю й докладно поінформували про перебіг боротьби та про сучасне наше становище. Мене дуже неприємно вразило те, що Київ знову віддано в руки Ковенка, який почав творити свій безоглядний суд і розправу. Таксамо всі ті, хто мені говорив про Ковенка, страшенно обурювалися тим, що Директорія призначила його головою Верховної Слідчої Комісії. Мені говорили, що комісія ця є витвір голови Директорії, Винниченка; таксамо на його вимогу головою комісії призначено не правника й не військового, а „отамана" Ковенка, що вже нераз прославився своїми звірствами та невідповідальними вчинками, які не допомагали українській визвольній боротьбі, а навпаки провокували її.

Ця комісія завела в Київі режім терору, або скорше особистої розправи з ріжними „ворогами" членів комісії. Все це робилося нібито, щоби доказати „твердість влади", а натомісць доконувався підрив влади, компромітація її та витворювалася уява нервовости, непевности в собі і т. д.

*
* *

Лікарі ще не дозволяли мені виходити на вулицю, але до праці треба було братися. Одного вечора я поїхав закритим автом до С. Петлюри в готель „Континенталь" і там висловив йому свої враження про те, що мені говорили й що я сам бачу та знаю. С. Петлюра скаржився, що не має досить людей, на яких можна цілковито покластися й які булиб здібні до праці на ріжних відповідальних державних становищах. Тут же просив мене, щоби я скорше брався до праці в Головному Штабі, куди мене вже давно призначено помічником Начальника Штабу. Начальником Штабу вже був Хілоботченко, якого призначено туди, щоби задоволити вимоги партії Соціялістів - самостійників. С. Петлюра, знаючи його нездібність, просив мене, якнайскорше взятися до праці, щоби всю діяльність Хілоботченка обмежити стінами його кабінету, поки прийде час зовсім забрати його звідти на якесь почесне становище, щоби не ображати партії Самостійників.

Вже на другий день я поїхав до Головного Штабу, де знайшов багато своїх помічників і приятелів, котрі були в складі Другої Управи повстанського Штабу. Властиво всі справи й співробітники Другої Управи ввійшли в склад Головного Штабу, бо праця Управи була найбільше наближена до цього штабу. Лише Хілоботченко тут був зовсім новиком.

Вже з першого мого побачення з Хілоботченком я виніс дуже тяжке враження. Передомною сидів не начальник штабу, а той самий пяничка „нестроевий штабс-капітан", яким я його знав ще коли він і Капкан в 1917 р. були „главнокомандуючими" українськими військами проти большевиків. І в цей ранок він уже був трохи „веселим". Не знаю, коли він встиг уже приложитися до „свяченої".

(Дальше буде).

ПРОТОКОЛ

XVII. Головної Конвенції Українського Народного Союза, що відбулася на днях від 13. до 18. мая 1929. включно, в місті Нюарк, Н. Дж.

(17)

ЗАГАЛЬНИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА

за час від 1 травня (мая) 1926 р. до 31. березня (марта) 1929 р.

Від.	1926 р.	1927 р.	1928 р.	1929 р.	Разом	Від.	1926 р.	1927 р.	1928 р.	1929 р.	Разом
1	165.00	51.02	125.00	—	341.02	165	35.50	—	52.00	—	87.50
2	—	39.00	—	—	39.00	166	—	10.00	—	—	10.00
3	—	45.00	16.35	—	61.35	167	18.00	5.00	22.00	13.00	58.00
4	40.60	16.50	10.50	—	67.60	168	—	51.50	—	—	51,50
5	69.00	12.00	—	—	81.00	169	—	—	—	—	—
6	—	—	—	—	—	170	—	—	—	—	—
7	28.75	18.00	10.00	—	56.75	171	19.50	8.00	20.00	—	47.50
8	81.00	24.00	—	—	105.00	172	—	32.65	—	—	32.65
9	—	57.00	—	—	57.00	173	—	—	—	—	—
10	5.00	—	3.00	—	8.00	174	13.75	—	—	—	13.75
11	—	—	—	—	—	175	—	52.00	25.00	—	77.00
12	29.00	—	—	—	29.00	176	17.00	—	7.00	—	24.00
13	—	14.50	35.77	—	50.27	177	14.50	59.89	101.05	—	175.44
14	—	25.00	46.93	—	71.93	178	—	13.00	—	—	13.00
15	42.00	25.20	11.00	4.00	82.20	179	101.00	136.63	57.15	11.00	305.78
16	—	35.35	—	—	35.35	180	—	—	—	—	—
17	—	25.00	—	—	25.00	181	—	29.00	25.00	—	53.00
18	—	10.00	—	—	10.00	182	—	83.55	22.50	—	106.05
19	—	9.00	—	—	9.00	183	—	50.75	—	—	50.75
20	100.00	77.00	—	—	177.00	184	—	—	—	—	—
21	57.25	52.30	97.53	—	207.08	185	29.00	10.00	56.75	—	95.75
22	50.00	—	—	27.00	77.00	186	17.00	—	6.00	—	23.00
23	62.25	2.50	—	—	64.75	187	—	34.41	—	—	34.41
24	—	50.00	—	—	50.00	188	—	27.00	31.25	—	58.25
25	—	31.50	27.00	5.00	63.50	189	—	33.50	—	17.00	50.50
26	70.00	—	—	—	70.00	190	25.00	—	—	—	25.00
27	—	25.00	12.24	—	37.24	191	39.00	127.81	23.96	—	190.77
28	—	20.00	24.00	—	44.00	192	—	26.50	8.25	—	34.75
29	50.00	6.91	62.00	—	118.91	193	40.00	30.00	—	—	70.00
30	—	31.00	—	34.00	65.00	194	20.00	—	—	—	20.00
31	43.50	—	18.25	—	61.75	195	—	64.75	—	—	64.75
32	—	11.51	—	—	11.51	196	—	—	10.69	—	10.69
33	—	—	50.00	—	50.00	197	4.25	8.23	—	—	12.48
34	67.00	80.75	15.25	—	163.00	198	—	43.50	16.50	19.20	79.20
35	—	—	26.00	—	26.00	199	3.00	8.00	—	—	11.00
36	67.00	12.50	—	75.50	155.00	200	19.00	8.00	12.45	—	39.45
37	119.00	16.25	16.11	—	151.36	201	—	26.00	—	—	26.00
38	25.00	21.00	—	104.50	150.50	202	54.00	—	—	—	54.00
39	5.00	11.00	5.00	—	21.00	203	—	69.00	—	—	69.00
40	40.00	10.00	—	—	50.00	204	—	88.00	12.60	—	100.60
41	—	—	—	—	—	205	—	7.50	—	—	7.50
42	—	25.00	72.50	—	97.50	206	157.00	157.74	56.00	—	370.74
43	21.00	19.00	11.00	—	51.00	207	37.50	—	23.85	22.00	83.35
44	50.50	25.00	36.00	15.75	127.25	208	—	11.00	—	—	11.00
45	239.00	—	45.80	—	284.80	209	25.50	—	13.00	—	38.50
46	67.00	6.00	—	—	73.00	210	—	—	—	—	—
47	—	15.00	—	—	15.00	211	72.50	31.96	15.00	—	119.46
48	—	15.00	—	—	15.00	212	15.00	12.37	—	—	27.37
49	10.00	10.50	12.00	—	32.50	213	92.00	15.00	9.00	—	116.00
50	28.00	13.00	17.00	—	58.00	214	—	33.00	—	14.00	47.00
51	23.00	10.00	—	—	33.00	215	—	10.00	—	—	10.00
52	24.00	—	80.50	—	104.50	216	25.00	1.40	—	—	26.40
53	3.50	10.00	—	5.00	18.50	217	205.50	154.75	146.00	—	506.25
54	—	8.00	—	—	8.00	218	66.75	24.75	—	27.00	118.50
55	52.00	—	18.00	—	70.00	219	50.00	12.00	13.25	19.00	94.25
56	54.00	55.10	—	—	109.10	220	59.00	80.22	99.83	—	239.05
57	51.50	36.50	211.66	—	299.66	221	—	61.00	—	9.00	70.00
58	43.00	26.75	52.10	—	121.85	222	—	25.00	—	—	25.00
59	49.50	134.80	245.84	—	430.14	223	85.00	35.00	—	—	120.00
60	—	5.00	4.00	—	9.00	224	26.00	—	5.00	—	31.00
61	—	28.50	16.38	—	44.88	225	16.00	22.00	—	—	38.00
62	—	52.00	3.58	—	55.58	226	9.00	1.00	—	—	10.00
63	35.25	43.90	61.73	—	140.88	227	29.00	—	—	—	29.00
64	52.00	102.50	—	50.00	204.50	228	—	—	—	—	—
65	64.00	60.00	83.00	5.00	212.00	229	23.00	23.55	—	—	46.55
66	68.00	—	41.00	—	109.00	230	103.00	64.00	27.20	—	194.20
67	—	—	—	—	—	231	—	33.00	—	—	33.00
68	—	15.50	—	—	15.50	232	21.00	—	—	—	21.00
69	45.00	51.52	120.60	—	217.12	233	49.50	15.75	—	—	65.25
70	5.00	—	98.00	—	103.00	234	—	47.00	—	37.50	84.50
71	20.00	13.00	—	—	33.00	235	63.50	—	50.00	—	113.50
72	—	24.50	23.25	—	47.75	236	—	18.00	—	14.40	32.40
73	22.00	22.00	67.00	—	111.00	237	—	79.50	—	40.00	119.50
74	—	37.60	—	—	37.60	238	—	105.30	10.00	—	115.30
75	25.00	39.00	17.00	—	81.00	239	—	325.57	17.50	—	343.07
76	—	125.00	—	—	125.00	240	10.00	—	—	—	10.00
77	44.50	40.00	—	—	84.50	241	30.00	2.00	—	4.00	36.00
78	10.00	26.50	—	—	36.50	242	—	37.00	—	—	37.00
79	—	—	—	—	—	243	78.75	—	10.40	—	89.15
80	—	13.50	—	—	13.50	244	20.00	10.00	—	—	30.00
81	62.25	36.75	19.75	14.00	132.75	245	64.00	9.65	—	—	73.65
82	30.00	27.25	—	—	57.25	246	—	28.00	—	—	28.00
83	103.87	5.00	44.00	—	152.87	247	98.50	100.25	—	—	198.75
84	9.00	7.50	43.00	—	59.50	248	43.00	5.00	5.00	—	53.00
85	—	25.50	—	—	25.50	249	—	—	—	—	—
86	81.50	102.35	—	—	183.85	250	—	—	—	—	—
87	63.00	—	110.73	—	173.73	251	5.00	15.00	14.30	—	34.30
88	—	—	—	—	—	252	—	36.00	10.00	—	46.00
89	18.00	—	8.00	—	26.00	253	48.25	31.70	52.50	—	132.45
90	—	142.61	64.00	—	206.61	254	—	—	38.50	—	38.50
91	140.35	185.50	71.00	18.00	414.85	255	35.75	—	—	—	35.75
92	31.00	9.00	12.00	—	52.00	256	30.00	50.00	—	—	80.00
93	—	17.50	—	—	17.50	257	—	9.85	—	—	9.85
94	209.00	156.50	148.50	—	514.00	258	28.00	4.00	22.77	—	54.77
95	57.50	30.25	—	—	87.75	259	100.00	—	—	—	100.00
96	55.00	—	46.05	—	101.05	260	19.00	—	—	—	19.00
97	—	24.00	9.50	—	33.50	261	51.00	35.00	—	—	86.00
98	25.00	177.96	85.50	—	288.46	262	—	—	—	—	—
99	115.00	38.00	73.30	—	226.30	263	10.00	25.00	51.00	—	86.00
100	49.00	76.38	—	48.00	173.38	264	6.00	—	—	—	6.00
101	—	—	—	—	—	265	27.50	17.00	—	—	44.50
102	116.00	35.25	83.81	—	235.06	266	64.00	107.09	12.70	—	183.79
103	20.00	20.00	25.00	—	65.00	267	17.00	4.00	—	—	21.00
104	—	43.00	90.00	—	133.00	268	—	42.50	—	—	42.50
105	219.70	39.13	23.95	—	282.78	269	34.00	—	—	—	34.00
106	—	—	25.50	—	25.50	270	—	68.25	27.30	—	95.55
107	—	—	—	—	—	271	23.00	48.51	6.80	—	78.31
108	45.00	3.00	—	3.00	51.00	272	10.00	—	—	—	10.00
109	69.00	10.00	—	—	79.00	273	50.50	—	59.62	—	110.12
110	14.50	71.00	—	—	85.50	274	80.00	46.00	18.00	—	144.00
111	26.00	—	—	—	26.00	275	25.00	89.00	—	—	114.00
112	25.00	44.75	35.34	12.00	117.09	276	33.30	100.81	30.25	—	164.36
113	25.00	21.60	24.00	—	70.60	277	38.50	—	31.00	23.15	92.65
114	—	22.00	21.00	—	43.00	278	47.00	—	21.00	—	68.00
115	—	—	—	—	—	279	6.00	7.00	3.50	—	16.50
116	—	38.00	12.00	—	50.00	280	43.00	38.55	52.00	38.25	171.80
117	33.00	—	—	29.00	62.00	281	—	—	19.00	—	19.00
118	50.00	—	—	—	50.00	282	168.00	—	127.73	—	295.73
119	26.00	—	—	—	26.00	283	46.25	11.50	78.25	—	136.00
120	81.00	49.00	5.00	—	135.00	284	10.25	7.00	—	—	17.25
121	—	32.00	—	—	32.00	285	18.00	—	—	—	18.00
122	2.00	55.00	26.06	—	83.06	286	—	13.50	2.00	—	15.50
123	40.00	18.00	—	19.00	77.00	287	—	9.00	—	—	9.00
124	39.00	2.00	—	21.00	62.00	288	54.50	53.70	87.17	10.00	205.37
125	—	—	—	—	—	289	—	22.00	—	—	22.00
126	—	16.50	—	—	16.50	290	40.00	17.00	13.50	—	70.50
127	52.00	12.00	53.00	—	117.00	291	5.00	10.10	11.00	—	26.10
128	13.50	—	4.00	—	17.50	292	—	86.59	12.26	—	98.85
129	28.75	12.75	—	—	41.50	293	—	9.00	—	—	9.00
130	132.00	116.86	95.00	—	343.86	294	—	63.75	—	—	63.75
131	—	21.00	17.50	20.00	58.50	295	90.25	23.50	49.50	—	163.25
132	76.50	51.00	—	36.00	163.50	296	39.00	82.43	—	—	121.43
133	120.00	16.00	57.00	—	193.00	297	—	9.00	—	—	9.00
134	26.00	—	—	—	26.00	298	—	15.00	—	—	15.00
135	42.25	8.00	—	—	50.25	299	36.18	39.70	32.30	5.00	113.18
136	69.25	29.25	32.25	—	130.75	300	56.00	—	—	—	56.00
137	191.00	93.33	141.00	12.00	437.33	301	—	88.00	—	30.00	118.00
138	26.00	9.65	11.60	—	47.25	302	—	—	—	—	—
139	—	42.50	40.00	—	82.50	303	20.00	36.50	29.00	—	85.50
140	—	19.00	—	—	19.00	304	—	22.00	—	—	22.00
141	20.00	—	7.00	—	27.00	305	26.00	—	—	—	26.00
142	18.00	85.00	22.04	—	125.04	306	—	—	25.00	—	25.00
143	—	14.37	12.00	—	26.37	307	29.00	—	26.03	—	55.03
144	60.00	—	—	—	60.00	308	69.50	—	—	—	69.50
145	52.00	50.31	44.20	22.00	168.51	309	33.75	—	11.75	—	45.50
146	52.00	—	30.42	—	82.42	310	—	—	—	—	—
147	83.00	58.77	—	—	141.77	311	6.00	—	—	—	6.00
148	25.00	14.00	8.00	—	47.00	312	19.25	15.50	19.35	—	54.10
149	—	—	—	—	—	313	14.00	—	—	—	14.00
150	—	20.75	—	—	20.75	314	1.50	—	—	—	1.50
151	50.00	14.50	5.00	15.00	84.50	315	56.50	—	—	—	56.50
152	—	82.50	—	—	82.50	316	50.00	95.00	53.00	19.00	217.00
153	8.00	—	—	—	8.00	317	32.00	11.34	—	—	43.34
154	—	16.00	—	—	16.00	318	—	35.25	6.00	—	41.25
155	111.00	46.00	—	—	157.00	319	15.00	—	—	—	15.00
156	64.00	12.00	14.10	—	90.10	320	30.00	18.79	29.00	—	77.79
157	—	22.00	—	—	22.00	321	—	45.50	60.25	—	105.75
158	—	9.50	—	—	9.50	322	—	17.00	25.00	—	42.00
159	21.50	—	—	—	21.50	323	94.00	15.50	—	—	109.50
160	97.00	2.00	—	—	99.00	324	97.00	46.00	59/42	—	202.42
161	—	8.00	2.00	—	10.00	325	—	—	—	—	—
162	—	14.16	—	—	14.16	326	68.75	54.00	15.81	—	138.56
163	19.50	42.00	24.00	21.50	107.00	327	30.00	38.37	—	—	68.37
164	—	—	—	—	—	328	10.00	—	10.00	—	20.00

Від.	1926 р.	1927 р.	1928 р.	1929 р.	Разом
329	5.00	—	1.00	—	6.00
330	—	5.00	28.00	—	33.00
331	8.00	30.08	27.27	—	65.35
332	67.50	13.50	—	—	81.00
333	24.50	—	—	—	24.50
334	24.50	28.00	23.00	8.50	84.00
335	—	—	—	—	—
336	32.00	44.50	35.25	—	111.75
337	—	13.00	—	12.00	25.00
338	100.05	47.00	55.47	—	202.52
339	—	79.00	—	—	79.00
340	13.00	9.20	—	—	22.20
341	23.50	45.00	—	—	68.50
342	62.50	—	29.00	—	91.50
343	7.75	—	—	—	7.75
344	22.00	27.66	—	—	49.66
345	26.00	27.00	—	—	53.00
346	34.00	—	—	—	34.00
347	42.20	58.20	—	—	100.40
348	7.00	—	5.00	—	12.00
349	29.35	75.05	55.75	—	160.15
350	47.50	48.55	—	—	96.05
351	48.00	8.00	25.00	—	81.00
352	—	—	—	—	—
353	—	6.50	—	—	6.50
354	16.00	—	—	—	16.00
355	25.00	13.50	30.70	8.50	77.70
356	—	—	—	—	—
257	—	5.00	7.50	—	12.50
358	—	14.00	22.00	—	36.00
359	—	—	—	—	—
360	—	—	—	—	—
361	—	246.00	—	—	246.00
362	—	30.75	23.00	—	53.75
363	30.25	41.50	52.00	—	123.75
364	91.00	116.30	44.24	—	251.54
365	42.50	12.00	86.80	—	141.30
366	—	12.50	10.00	—	22.50
367	—	39.00	13.00	—	52.00
368	—	6.41	—	—	6.41
369	55.75	10.50	—	—	66.25
370	—	121.75	8.20	87.05	217.00
371	—	51.00	22.20	—	73.20
372	—	23.20	—	—	23.20
373	—	50.00	—	—	50.00
374	—	15.50	—	—	15.50
375	—	—	31.00	—	31.00
376	—	—	—	—	—
377	—	—	—	3.00	3.00
378	—	—	20.00	8.00	28.00
379	—	20.00	—	—	20.00
380	7.75	—	15.00	—	22.75
381	25.00	33.00	—	—	58.00
382	—	—	—	—	—
383	—	—	—	—	—
384	53.50	38.00	21.00	—	112.50
385	—	55.25	33.75	—	89.00
388	66.00	71.50	—	—	137.50
392	16.00	—	9.00	—	25.00
393	—	16.00	—	—	16.00
396	88.50	—	32.21	—	120.71
400	10.00	24.50	9.30	20.00	63.80
401	8.00	—	—	—	8.00

ЗАМІТКИ.

Відділ 47 (тов. ім. ім. Б. Хмельницького в Мілвокі, Віс.) зістав розвязаний 30 січня 1929 р. Тогосамого дня се число дістало тов. ім. Ольги Басарабової в Бетлегем, Па.

Відділ 143 зорганізований 31 грудня 1926 р.

Відділ 172 зорганізований 28 лютого 1927 р.

Відділ 173 злучився 30 квітня 1928 р. з відділом 334. Число 173 дістало бр. св. Володимира у Вілмінгтон, Дел., зорганізоване 22 жовтня 1928 р.

Відділ 257 зорганізований 28 квітня 1927 р.

Відділ 313 зістав розвязаний у листопаді 1928 р.

Відділ 337 зорганізований 30 жовтня 1926 р.

Відділ 358 зорганізований 30 листопада 1926 р.

Відділ 359 зорганізований 30 вересня 1926 р.

Відділ 360 зорганізований 30 вересня 1926 р.

Відділ 361 зорганізований 30 листопада 1926 р. Він повстав із злучення двох старих відділів: 143 і 172.

Відділ 362 зорганізований 24 лютого 1927 р.

Відділ 366 зорганізований 28 лютого 1927 р.

Відділ 368 зорганізований 24 лютого 1927 р.

Відділ 372 зорганізований 24 лютого 1927 р.

Відділ 373 зорганізований 10 червня 1927 р.

Відділ 374 зорганізований 20 червня 1927 р.

Відділ 375 зорганізований 21 червня 1927 р.

Відділ 376 зорганізований 28 грудня 1927 р.

Відділ 377 зорганізований 9 січня 1928 р.

Відділ 378 зорганізований 10 січня 1928 р.

Відділ 382 зорганізований 30 січня 1928 р.

Відділ 383 зорганізований 22 жовтня 1928 р.

(Дальше буде)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВИКОРИСТАЙМО РАДІО ДЛЯ НАШИХ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ.

Час теперішний є найсприятливіший для наших визвольних змагань. Час, у якім живемо, є часом розцвіту техніки, електрики, летництва, радіо, через котре несеться вість з одного кінця світа на другий. Електрика обігає в одній секунді три рази земську кулю. Літак летить орлом під небесним склепінням. Европеєць говорить через широкі океани з Американцем при помочі телефону. Славний дослідник Бирд сидить на полудневім бігуні серед вічних снігів та ледів, і розмовляє преспокійно з Вашингтоном. Одним словом, чуда-чудес діються на наших очах. Людський ум є так удосконалений, що зміг запрягти до вжитку людства великі сили природи, або іншими словами сказати, що людство йде стомилевим кроком вперед.

В той самий час, коли людство йде стомилевим кроком вперед, ми, на превеликий жаль, остаємося позаді. Не зважаючи на те, що наш край знаходиться під чоботом чужинців й що навіть людська гідність вимагає, щоби ми конечно робили якісь заходи до паралїжування катівських рук, котрі кують наших братів, ми мало на що спромоглися, а задоволилися тим, що зорганізували Обєднання, щоб час від часу давати поміч Рідному Краєви. Але та поміч вистарчає лише на перевязку ран, які польські жандарми завдають нашим браттям. В додаток до всього знаходяться ще й такі низько упавші люди, що проти цієї гуманітарної акції ворожо виступають.

Колиб у теперішнім часі жив Ґалібарді, чи Кошут зі своїми еміґрантами в Амерці, то вони безперечно використалиб усі овочі техніки для визволення свого народу. Вони безперечно ужилиб радіо для своєї пропаґанди. Вони говорилиб через радіо до міліонів Американців, розкриваючи перед ними всякі злочини австрійської династії, яка гнобила Італійців та Мадярів. А ми, Українці, навіть не думаємо використати цього засобу для наших визвольних змагань. Ми все якісь несмілі й байдужні та не маємо відваги навіть признатись, що в нас болить, що нас пече, хто пхає затроений ніж в наше серце, хто смокче нашу кров.

Ось хоч би взяти для прикладу нашу рідну пісню. Чужинці співають її на радіо для Американців, називаючи її „Русске Село". Наші протести проти цього мало що поможуть, коли ми самі не заспіваємо своєї пісні, назвавши її властивим українським іменем.

Ми маємо тут в Америці два славні хори: оден в Ню Йорку під дірегентурою Кириченка, а другий в Рочестері під дірегентурою Сорочинського. Нам треба постаратись, щоб ці хори виступали на радіо зі співами, а також щоб попри хор виступали солісти з наших артистів та артисток. Крім співу нам треба в инші години давати реферати про український народ та про визвольну боротьбу України. Одного вечера повинен бути реферат про Поляків, у котрім треба розказати Американцям, в який спосіб знущаються ці дикуни над нашим народом. Другого вечера дати виклад про румунську контр-розвідку. Третого про московську чрезвичайку. Четвертого — про Чехів, як вони дотримують свої зобовязання про рівноправність нашого народу і т. д.

Користь з таких співів та рефератів булаб для нас велика, бо їх слухалиб не тисячі, а міліони Американців. Слухалаб не лише низша кляса робітників, але слухалиб і вчені, професори, фінансісти, банккири, сенатори й конґресмени. Вони не лише любувалисяб нашою піснею, але другим разом чулиб правду про наш нарід та про його визвольну боротьбу.

Але факт є фактом, що без нічого не можна зробити нічого. Колиж ми хочемо використати радіо для своєї пропаганди, то мусимо мати на це гроші.

Я думаю, що в першій мірі виступами на радіо зі співами повинно занятись співацьке товариство, а реферати повинно давати Обєднання. На таку важну ціль жертви повинні складати наші еміґранти. Ці жертви можна збирати в той спосіб, що громадяне, котрі мають у себе радія, повинні платити доляра на місяць на українську пропаґанду при помочі радія. „Сурма", яка продає радія та инші бізнеси, що занимаються такою продажею, повинні давати якийсь процент з продажі радіо до каси співацького товариства та Обєднання, які мають фінансувати цю пропаґанду.

Я хочу вірити, що шановні читачі, прочитавши це, подумають над цією так конечною справою. Я лише накреслив її в загальних рисах, бо вірю, що знайдуться кращі майстри, що розроблять цей плян докладніше. Я думаю, що мій голос не повинен бути голосом вопіющого в пустини.

В. Гасій.

— Я все вірю, — сказав молодий мущина, — що нема на світі двох людей, які однаково думають.

— Ти цілком зміниш свою думку, — відповіла будуча його молода, — коли поглянеш на наші весільні дарунки.

ВІСТИ З СІЧОВОГО БАЗАРУ „СУРМА",

103 ЕВЕНЮ А, НЮ ЙОРК.

Доси отримано 6 оригінальних композицій на поезію „Думка" Богдана Лепкого. 30-го серпня буде оголошено хто виграє нагороду. Хто бажавби мати слова осібно хай напише, а ми вишлемо.

Переговори в справі української радіо-години тревають дальше, цего тижня маємо дістати рішучу відповідь від „Нейшенел Бродкестінг Системс". Найбільше заходиться за тим П. Давиденко, співак з хору Кошиця.

Григорій Андрухів, український бизнесмен з Бруклина, купив найновійше „редіо-фонограф і деск комбінейшен". Михайло Юречко з Джерзи Сиґі — фонограф з тою угодою, що як дістане електрику до свого гавзу, то відміняє на комбінейшен без страти.

М. Добровольський купив ортофонік Віктролу, щоб вислати її до свого села, щаб там почули гарні українські рекорди.

З Парижа отримано кілька примірників книжки „Українська Пісня за Кордоном"; написано по більшу скількість. Книжка занимає 436 сторін друку, з того 287 сторін по українськи, а решта рецензії в чужих мовах, також 12 ілюстрацій на цілу сторону. Хоть книжка має свої браки, а окрім того читаючи її, чоловік радий, що він Українець.

Професор Іван Кустодович з жоною з Дітройт, Миш. Приїхали на вакації до Ню Йорку, щоб тут відвідати музеї, парки, та музичні бібліотеки. Проф. Іван Кустодович, бувший Січовий Стрілець, до Америки приїхав 1921 року, зараз взявся до науки музики, студіював в Ню Йорку, в американськім війську і в Дітройт. Минувшого року здав іспит на професора музики в місті Дітройт, де зараз дістав містову посаду.

Йосиф Жук, з Клівленд, О., питав чи в Ню Йорку є гетьманська Січ. Також хотів конче побачитися особисто хоть з одним співаком, що співають на редіо, бо дуже собі подобав українські пісні, і те його спонукало приїхати до Ню Йорку.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

БОСТОН, МАСС.

Траґедія.

В родині З. сталося нещастя. Їхній 20-літний син заплатив смертю за „ґуд-тайм".

Звичайно, як по більшій части тут в Америці, мало родичів звертають увагу на своїх дітей. Вони не дбають, як та наша дитина росте й виховується, чи буде з неї яка корисить для рідні й свого народу. Про це українська родина мало думає, а пустить свою дитину, щоби та робила, що сама захоче. А така дитина передовсім учиться розпусти, відцурається свого народу, забуде хто її родичі. Часто пристає до Поляків, бо каже, вони „ліпші шпорти".

Отож на „ґуд-тайм-і" з Поляками скінчив життя траґічною смертю молодий Українець у неділю, 30 червня б. р. Він та двоє Ляшків і три панночки, також не-Українки, пішли до ґараджу й наняли автомобіль і давай ним їхати. Шофером поставили молодого девятнацять-літного Поляка. Небіжчик сидів на заднім приміщенню з двома дівчатами. В такій компанії шофер стратив голову, забув на всі перестороги й закони та гнав машину пятьдесять миль на годину. Така їзда скінчилася тим, що на звороті їх автомобіль зударився зі зустрічним автомобілем, котрий вийшов неушкодженим, а вони зі своїм перевернулися так, що перекотились три рази. При тім З. зістав забитий, дівчата боряться зі смертю, а шофер арештований сидить в тюрмі.

Ця нещаслива подія дає науку другим українським родичам, котрі пускають своїх дітей самопас Бог знає куди, замісць того, щоби взяти їх зі собою межи своїх людей, навчити любити свій нарід та шанувати той рід, з якого вони вийшли, вписати їх до котроїбудь української орґанізації, щоби вони вчилися, як перебрати національну спадщину по своїх родичах. Кілько то ми бачимо, що марно гине й губиться наш цвіт межи чужими, а то ще й нашими ворогами. Так не годиться виховувати своїх дітей, не звертаючи їх на добрий шлях, бо й тут в Америці можна виховати добрих дітей, котрі не повстидаються своїх родичів і свого українського народу. Подивіться на Жидів. Кожен молодий Жинок ніколи не повстидається сказати, що він (Джу) Жид.

Хто був на похороні З., той бачив, як його ненька умлівала з болю серця за найдорощим своїм сином, потіхою на старші літа.

Українці! Годуймо і виховуймо синів і доньок щирих для Америки і своєї України; коли так поступимо, то зробимо велику прислугу своїм дітям, і вони будуть нам за це вдячні. Треба привчати дітей до розумних розваг, а не до тих, що нищать їх національно, морально та фізично.

ВІДОЗВА

до односельчан з Гниловід, повіт Підгайці.

Дорогі родимці, котрі виїхали з рідного села, за широке море до Америки, щоби поліпшити свою долю.

По вашім відїзді з рідного села настала страшна війна, котра знищила наше село. Люди були на вигнанню в близших і дальших сторонах. Коли повернулися до своїх домів, то богато вже не застало й сліду по них. Село виглядало мов звалище. Всюди військові окопи, дроти, амуніція і т. д. Небезпечно було кудинебудь перейти. Мимо того люди почали робити собі на цих руїнах якесь приміщення.

Треба вам знати, що крім старих і дітвори інших людей не було, всіх забрали до війни. Женщини в той час мусіли всяку роботу виконувати, бо потреба все робити заставить. Війна, котра так знищила наше село та взагалі все в краю, не велася за наші інтереси, а за панські порахунки. Коли настала протипольська війна й тут ми вийшли з невдачею, в наслідок ріжних хиб в нашім народі.

По війні ми опинились в критичнім положенню. Панську землю із пімсти, що ми боролися за наші права, розпарцелювали поміж Мазурів із заходу. Наше село, котре й так не богате, тепер терпить ще більше через цю велику кривду, бо позбавлено його будьякого зарібку. В наслідок тісноти в нашім селі богато молодіжи виїздить за границю, а найбільше до Франції. Але в селі знаку з цього нема, бо менша молодіж підростає, і заповнює місця.

З бігом часу в нашім селі досить змінилося; кольоністи із нашими Поляками єднаються, так що тепер з наших людей ніхто не може бути війтом чи яким іншим урядником. Послідними часами ми навіть вийшли з невдачею на виборах до „громадських рад", бо у нас не було жадної орґанізації.

Ми тепер побачили і переконалися, що без орґанізації нічого не вдіємо. Тому ми постановили заложили у нас читальню Просвіти, що й зроблено в жовтню 1927 р. З оснуванням тов. чит. Просвіти ми побачили великі успіхи. Нарід зачав горнутися до тов. Просвіти. Читальня міститься у чужій хаті, котра для нас за мала. Тому ми задумали дістати площу під будову Укр. Нар. Дому. Однак на це у нас не було грошей. Тому ми написали до наших односельчан до Америки, котрі зорґанізувались в тов. „Любов", щоби вони нам допомогли купити площу під У. Н. Д. Товариство на це відгукнулось і прислало нам 150 долярів. В 1928. році купили ми площу і зачали робити заходи по будові У. Н. Д. Відтак ми знову написали до тов. „Любов" про наші пляни і товариство знову прислало нам 300 долярів на закупно матеріялу.

По зготдженню деяких матеріялів показалася ще більша потреба грошей. Отож ми втрете написали до тов. „Любов", котре нам прислало ще 300 долярів в 1929 році. По спровадженню потрібного матеріялу, дня 10-го червня ц. р. розпочато будову У. Н. Дому. Тепер по обчисленню наших розходів показуеться ще потреба грошей на докінчення будови У. Н. Дому. Тому ми звертаємося до всіх наших односельчан, і симпатиків, котрі не стоять ще в тов. „Любов", щоби й вони не лишалися позаду, а прийшли з помічю в будові У. Н. Дому. Дім буде складатися із трох більших саль. В одній буде міститися читальня просвіти, в другій коператива і магазин на товар, а третя буде служити за театральну салю, на представлення, концерти і т. п.

Гарний примір дало тов. „Любов", котре зорґанізувалось з цілю збудувати народню святиню в ріднім селі. Лише наукою, і просвітою, станемо на вищий урівень культурности, від чого залежить краща наша будучність. Орґанізатори й члени тов. „Любов" виконали свої національно-патріотичні обовязки. Імена членів цього товариства будуть записані в наших рекордах, котрі переховуватимуться в У. Н. Домі, як історичний документ з часів його будування. Просимо всіх наших односельчан, і симпатиків приєднати й свої імена до тих, що прислужилися будові У. Н. Дому. Думаємо, що всі наші краяни на цю відозву відгукнуться та дадуть свою жертву. На жаль, наше село перед війною не було діяльне на народній ниві, а щойно по війні воно пробудилося до праці на культурно-освітній ниві і приступило будувати Укр. Нар. Дім, а тому його тепер треба підтримати.

За Комітет будови Укр. Нар. Дому:

Василь Бусько, Пилип Фірман, Василь Патра.

Гроші можна слати просто до Комітету.

За інформаціями звертатись до тов. „Любов" на слідуючу адресу:

Anthony Busko,
1021 W. Fayette St.,
Syracuse, N. Y.

ДЛЯ СЛІПОГО.

Прийшов хлопець до пекарні,
Просить хліба дати.
„А білого чи темного?"
Став пекар питати.

„Я не дбаю, але дайте,
Всеодно, якого.
Він і так не буде знати,
Бо се для сліпого".

М. К-а.

—o—

Господиня: — Чи се молоко свіже?

Молочар: — Так, пані. Пів години тому воно було ще травою.

ВІДОЗВА.

„Дорогі Браття! Ми не в силі вам описати катастрофи, яка мала місце у нашому селі. Може вам вже відомо, що дня 30-го мая с. р. о 2-гій годині пополудни зависла понад нашим селом страшна чорна хмара, і як став із неї град сипатись, як з міха, то сипався без перерви більше як 30 мінут, а такий великий, як великі грушки. Він знищив всі засіви.

„Град лежав місцями поверх 6 цалів грубости. Це створило такий великий водопад, що струї води забрали поверхню землі до каменя. Так, що хати поперевертало й знесло в ріку Сян. Наробило много шкоди, забрало у В. Дзюрдзевича млин і 3 сусідні хати. Здавалось, що море підступило під наше село. А рівнини так замулило, що до нерозпізнання межі. Треба інжиніра спровадити, щоби розміряв, та поділив господарські поля.

„Біда зрівняла бідного з богачем, та випровадила нас всіх з торбами, милостині просити. У нас тепер нема ані бідного, ані богатого, всі ми рівні жебраки. І ми нині простягаємо руку до Вас, Браття.

„Поможіть нам по можности у нашім дуже лихім положенню. Зберіть, що зможете, лишень щоби нас при життю утримати й виратувати нас від голодової смерти. Ми собі жадної ради не можемо дати, бо нема звідки заробити.

„Ми маємо надію на Вас, Браття, що ви нам у помочи не відмовите, а зберете хоч на кілька кірців жита на хліб і яке старе убрання, щоби наші кости прикрити. Ратуйте! Ратуйте, бо зґинемо! Ми очікуєм від Вас поратунку."

„І. Гайдукевич, А. Демкович, О. Крайник, село Добра Шляхотська і Рустикальна, повіт Сянік, почта Мриголод".

Дорогі Браття! Ми в Шікаґо зорґанізували ратунковий комітет несення помочи рідному селу, та кличемо до Вас, браття, по всіх закутках Америки та Канади, прийдіть з допомогою нашим браттям у краю. Ратуйте їх, поки ще живі. Збирайте, що можете.

По ширші інформації просимо писати до Комітету в Шикаґо.

За Комітет:

О. Демкович, С. Дзюрдзевич, А. Демкович, И. Нісевич, І. Гінько.

Пишіть до:
О. Демкович,
10774 Стефенсон Ав.,
Пулман Стейшен, Шикаґо, Ілл.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Збірка на інвалідів.

На Зелені Свята громадяне української кат. церкви св. Івана Хрестителя при Мортон улици в Нюарк, Н. Дж., зложили збірку на інвалідів у сумі $38.00. Збірку відослано через Обеднання.

Т. Каськів.

—o—

ШИКАҐО, ІЛЛ.

На допомогу інвалідам.

Український Стрілецький Гурток ч. 6 в Шикаґо повідомляє, а заразом квітує відбір датків, які вплинули до каси гуртка із продажі цвітів під церквами в „День Стрільця", як слідує: пані Баран, Бернацька і Шевчук зібрали в Шопен Скул 25 дол. 7 цнт.; пані Чуба зібрала під українською православною церквою 11 дол. 23 цнт. Від української незалежної католицької церкви передав гром. Небор з Бойрсайд 13 дол. і 16 цнт.; о. Драпяк зібрав ще додатково по відправленню панахиди за поляглих стрільців 3 дол. Зібрано разом 52 доляри, які переслано до краю через Обеднання.

За Стрілецький Гурток ч. 6:
С. Куропась, голова;
І. Побуцький, секретар.